

Божий погляд на війну та насильство

***"Він припиняє війни аж до кінця землі, лук переламує і спис перекує, а колісницю спалює в огні".
Псалом 46:9***

Ми живемо у двадцять першому столітті. Умови у світі стрімко погіршуються. Зникають люди, яким ми довіряли, зникають речі, які ми пізнали, якими насолоджувалися, і які навіть вважали само собою зрозумілими. Багато хто в сучасному світі живе в постійному стані страху. Ми бачимо на власні очі, що напруженість у світі перебуває на найвищому рівні. Конфлікти, війни та терористичні акти тепер заповнюють наші заголовки та випуски новин. Світ охопило шаленство, яке змусило багатьох побоюватися за власне існування. Йде боротьба між нібито силами добра і зла на землі. Пролунав заклик до зброї, який призвів до насильства заради насильства. На людей чиниться великий тиск, щоб вони "приєдналися до боротьби" за будь-яку ціну.

Людство в цілому не шукає допомоги у Бога, а покладається на власні методи принесення миру у світ. У цих умовах дитина Божа стоїть перед багатьма важливими рішеннями. Що вчить Святе Письмо про насильство, війну і вбивство? Як можна використати Святе Письмо як основу для протистояння війні та насильству? Ми сподіваємося, що подальша дискусія допоможе читачеві знайти відповіді на ці важливі питання.

Старозавітні описи Бога

Бог часто описується в Біблії з використанням войовничих термінів - "гнів Господній" і "гнів Господній", як згадується в Числах 11:10,33. Небесний Отець подібний до "вогню, що поглинає", бо "страшно потрапити в руки Бога живого" (Второзаконня 4:24). (Второзаконня 4:24; Євреїв 10:31). "Мені належить помста і відплата". (Повторення Закону 32:35). Господь - "Бог ревнивий" і "воїн", який повстає, щоб судити народи у призначений час. Вихід 20:5; 15:3

Ізраїльські воїни

У Божих стосунках з ізраїльським народом ми бачимо, що їм було наказано числити себе військами. "І промовив Господь до Мойсея в

пустині Синайській, у skinії зібрання, ... після виходу їхнього з єгипетського краю, говорячи: "Перелічи всю громаду Ізраїлевих синів, за їхніми родинами, за домом їхніх батьків, за числом їхніх імен, кожного чоловіка за їхнім переписом; від двадцяти років і вище, усіх, хто здатний іти на війну в Ізраїлі, перелічи їх ти й Аарон за їхніми військами". Числа 1:1-3

Ізраїльтян часто очолювали воєначальники в їхній боротьбі за володіння обіцяною землею. Ісус Навин, "воєначальник Господнього війська", отримав від ангела вказівку, як зруйнувати Єрихон (Ісуса Навина 5:14; Ісуса Христа 5:15). (Ісуса Навина 5:14; 6:2-5). Під звуки сурм і божественне втручання стіни міста "впали додолу" і були "зруйновані дощенту". Ісуса Навина 6:20,21

Бог навчив свій народ воювати. Давид говорить нам: "Благословенний Господь, сила моя, що навчив руки мої воювати, а пальці мої - битися: Добро моє і фортеця моя, висока вежа моя і визволитель мій, щит мій і Той, на Кого я надіюся, Хто підкоряє народ мій піді мною". Псалми 144:1,2

Бог бореться за свій народ

Бог боровся за Свій народ, коли його переслідував фараон, цар Єгипту, і його армія з коней і колісниць. "Як наблизився фараон, Ізраїлеві сини звели очі свої, і ось єгиптяни йдуть за ними, і налякалися вони страшенно, і закричали Ізраїлеві сини до Господа. ... І сказав Мойсей до народу: Не бійтеся, станьте на місці, і побачите спасіння Господнє, що Він покаже вам сьогодні, бо єгиптян, яких ви бачили сьогодні, не побачите їх більше по віки віків. Господь буде воювати за вас, а ви будете зберігати свій спокій". (Вихід 14:10-14). Води моря розступилися силою Божою, і військо Ізраїлю було визволене, а єгипетське військо знищене.

Розповідаючи про пізнішу подію, "Господь промовив до Мойсея, говорячи: Помстися Ізраїлевим синам за Мадіанитян... І промовив Мойсей до народу, говорячи: Озбройте декого з вас на війну, і нехай ідуть на Мадіанитян... З кожного коліна по тисячі, з усіх Ізраїлевих колін, вишліть на війну. ... І повбивали вони мадіамських царів". Числа 31:1-8

"На все свій час"

Ще один набір уривків зі Старого Завіту, який варто розглянути, міститься в Еклезіаста 3:1,3,8: "Усьому свій час, і свій час для всякого діла під небом: ... час убивати і час лікувати, час руйнувати і час будувати, ... час любити і час ненавидіти, час війни і час миру.". Багато людей використовували ці місця Писання, щоб виправдати вбивства та війну. Однак, коли ми розглянемо це уважніше, то побачимо, що Соломон писав, спираючись на свій багаторічний досвід і спостереження. Він висловлює свою думку з соціальної точки зору. Він бачить людей, які тяжко працюють у всіх видах діяльності, і мудро запитує: "Яка користь тому, хто трудиться на тому місці, де він трудиться? Я бачив працю, яку Бог дав синам людським, щоб вони вправлялися в ній." Вірші 9,10

Соломон закінчує свої міркування в Книзі Еклезіаста словами: "Послухаймо, чим закінчиться вся ця справа: Бійся Бога і дотримуйся заповідей Його, бо це весь обов'язок людини. Бо Бог приведе на суд кожне діло, кожну таємницю, чи вона добра, чи лиха". Еклезіаст 12:13,14

Бог любові

У світлі вищесказаного, ми ставимо законне питання, яке багато хто задає: якщо Бог є Богом любові, як говорить нам Біблія, як ми можемо розуміти Його заповіді синам Ізраїлю, такі як "цілком знищити" своїх ворогів? (1 Івана 4:8,16; Повторення Закону 12:2; 20:17). Ми повинні пам'ятати, що ізраїльський народ був Богом заповіданим народом: "З усіх родів землі Я знав тільки вас". Амос 3:2

Про те, що діти Ізраїлю були Божим обраним народом, Біблія чітко навчає. Звернімо увагу на ці слова пророка Єремії: "І Я прилучив до Себе весь дім Ізраїля та весь дім Юди, говорить Господь, щоб вони були Мені за народ, і за ім'я, і за похвалу, і за славу". Я буду "Богом усіх Ізраїлевих родів, а вони будуть Моїм народом". (Єремія 13:11; 31:1). Звертаючись до Якова, батька дванадцяти колін Ізраїля, Бог сказав: "У тобі і в насінні твоєму благословляться всі племена землі". Буття 28:14

Земля Ханаан була обіцяна "насінню", або потомству, Авраама - тобто Ізраїлю - століттями раніше. (Буття 11:31; 12:5-7). Однак інші народи оселилися на цій землі ще до приходу ізраїльтян

як законних спадкоємців під проводом Ісуса Навина. Жахливі умови існували в обітованій землі Ханаан, коли Ізраїль вступив у володіння нею. Філістимляни, амореї та інші народи, які окупували цю землю, були дуже корумпованими, оскільки вони брали участь у всіх формах ідолопоклонства, навіть приносили людські жертви у зв'язку з їхніми фальшивими богами та релігією. (Второзаконня 18: 9-14). Саме тому, що їхнє зло і розбещеність досягли такого рівня, що Бог, у своїй мудрості і справедливості, побачив, що найкраще буде знищити їх і поселити на цій землі народ, який, за його вказівками, досягне вищого рівня цивілізації.

Таким чином, Бог наказав ізраїльтянам завоювати Ханаан. Це не було чимось зробленим без Його дозволу і вказівки. Перед тим, як увійти в землю обітовану, Господь встановив ізраїльтянам систему законів. Вони розуміли, що якщо не послухаються цих законів, то будуть покарані. Одним із цих законів був: "Не вбивай". (Вихід 20:13). Сусіди Ізраїлю постійно воювали проти них, але якщо Ізраїль слухався Бога, Він допомагав їм. Якщо ж вони не слухалися Бога, Він дозволяв їхнім ворогам досягти успіху. Левит 26:3,6-8,14,17

Тимчасова ситуація

Пізніше в Старому Завіті Бог через пророків дав зрозуміти, що нинішній час зла, ненависті, війни та бідності є тимчасовою ситуацією. Його план врешті-решт ліквідує всі війни, ненависть, відчай і бідність. Це станеться, коли буде встановлено Його Царство. Через пророка Ісаю Бог сказав про цей час: "Перекують мечі свої на лемеші, а списи свої на остроги, і не підніметься народ на народ меча, і не будуть більше вчитися війни". "На всій святій горі Моїй не будуть кривдити і не будуть нищити". Ісаї 2:4; 11:9

Погляд на війну в Новому Завіті

Розгляньмо тепер Боже вчення в Новому Завіті, в якому незабаром стає очевидним, що відбулися зміни. Небесний Отець тепер по-іншому поводить ся з народом Ізраїлю, і все починається з Його Сина, Ісуса. У своєму долюдському існуванні Божий Син називається "Словом [грецькою: логос]" Божим. (Івана 1:1). Пізніше в цій же главі Іван пише: "Слово стало тілом, і перебувало між нами, (і ми бачили славу Його, славу, як Єдинородного від Отця,). повне благодаті й істини". (вірш 14). "Він був у світі, і світ створив Його, та світ не пізнав Його. Він прийшов

до своїх, та свої не прийняли Його". (вірші 10,11). Ми знаємо, що під "своїми" мається на увазі народ Ізраїлю. Він був відкинутий ними на виконання Писання: "Він зневажений і відкинутий людьми". Ісаї 53:3

Коли Пилат запитав юдеїв, що зібралися на суд над нашим Господом: "Що ж мені робити з Ісусом, що зветься Христом? Усі кажуть Йому: "Нехай буде розп'ятий". (Мт. 27:22). Як читаємо наприкінці розповіді, Пилат умив руки, не знайшовши в Ньому жодної провини. "Тоді відповів увесь народ і сказав: "Кров Його на нас і на дітях наших". Матвія 27:25

Протягом усього свого служіння Ісус прагнув допомогти Ізраїлю. "О Єрусалиме, Єрусалиме, що пророків убиваєш і камінням побиваєш посланих до тебе, як часто Я збирав дітей твоїх, як квочка збирає пташенят своїх під крила свої, та ви не хотіли! Ось, дім твій залишений тобі на поталу!" (Луки 13:34,35). Через цю відмову від Єдинородного Сина Божого Ізраїль не отримав того, чого так довго прагнув. Вони прагнули отримати постійні благословення і процвітання під Божим керівництвом. "І що ж? Ізраїль не одержав того, чого шукає... (Як написано, Бог дав їм духа сну, очі, щоб вони не бачили, і вуха, щоб не чули;)... аж до цього дня". Римлянам 11:7,8

Приклади, щоб навчити нас

Тепер ми знову згадаємо, використовуючи Писання, про мету старозавітних стосунків Бога з Ізраїлем. "Браття, я не хочу, щоб ви не знали, що всі батьки наші [ізраїльтяни] були під хмарою, і всі перейшли через море; ... Це нам на приклад, щоб ми не жадали злого, як і вони жадали". 1 Коринтян 10:1,6

З цього запису ми маємо застереження і можливість вчитися на помилках Ізраїлю, щоб ми могли зробити все можливе для служіння Богові. Природний Ізраїль ніколи не був безумовним спадкоємцем жодної частини обітницї, даної Авраамові: "У тобі благословляться всі племена землі" (Буття 12:3). (Буття 12:3). Коли Бог уклав свій завіт з Ізраїлем, він розумів, що якщо вони будуть дотримуватися Закону, то матимуть вічне життя. Це дозволить їм успадкувати обітницю, дану Аврааму, і дасть їм привілей благословляти "всі роди землі".

Спадкоємці Божих обітниць

Слова апостола Петра: "Обіцянка тобі і синам твоїм" - повністю відповідають усім стосункам Господа з Ізраїлем, включно з Його заповітом з

ними як з дітьми раба Його Авраама (Дії 2:39). (Дії 2:39). Вони все ще мали цю надію в дні Ісуса, як сказав Павло: "На обітницю якої сподіваються дванадцять племен наших, що служать Богові вдень і вночі" (Дії 26:7). (Дії 26:7). Коли Ізраїль, як нація, виявився негідним стати спадкоємцем Авраамових обітниць, він був, символічно кажучи, відлучений, і язичникам була надана можливість прищепитися до нього, щоб зайняти його місце. Ці язичники, тепер вже як особистості, могли стати учасниками "кореня і плоду оливкового дерева", тобто обітниць Авраама. Римлянам 11:17

З цього часу тільки ті люди, євреї чи язичники, які прийняли Христа, ставали "спадкоємцями за обітницею", як члени духовного насіння Авраама. (Гал. 3:29). "Камінь [Ісус], що його відкинули будівничі [Ізраїль як нація], став наріжним каменем: ... Відніметься від вас Царство Боже і дасться народові, що принесе плід його". Матвія 21:42,43

Оскільки Ізраїль не був готовий бути використаним для благословення інших народів, їхнє становище, яке вони мали в заповіті з Богом, припинилося, і обітниця бути "царством священиків і народом святим" також перестала бути для них обітницею. (Вихід 19:6). Вона була "дана народові", духовному Ізраїлеві - "царському

священству, народові святому". (1 Петра 2:9). Нам сказано, що цей народ є окремим і відмінним від усіх інших і зібраний Богом з усіх народів землі - "народ для Його імені". Дії 15:14

Відмова від насильства і війни

Наш Господь Ісус Христос, безумовно, є ключем до зміни вчень, викладених у Новому Завіті. Ісус відкинув концепції насильства і війни, які стали відомими і прийнятими у світі. Своїм вченням і власним прикладом він показав нам набагато вищий стандарт. "Заповідь нову даю вам: Любіть один одного, як Я полюбив вас, так і ви любіть один одного. По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як будете мати любов між собою". (Івана 13:34,35). Це вища заповідь, вищий закон, ніж той, що був даний євреям у їхньому заповіті з Богом. Закон, даний Христом, - це закон християнського завіту, це закон любові. Він дається всім, хто вступив до школи Христа і хто сподівається стати частиною Духовного Ізраїлю. Ісус так підсумував заповідь любові: "Люби Господа, Бога твого, всім серцем твоїм, і всією душею твоєю, і всією думкою твоєю. ... Люби ближнього твого, як самого себе". Матвія 22:37,39

Насильство, як наслідок гріха, процвітає в сучасному світі. Воно існує в різних формах і так чи інакше зачіпає майже кожную культуру. Сатана, автор гріха, ходить світом "як лев, що реве, ... шукаючи, кого б поглинути". (1 Петра 5:8). Він є "богом світу цього" і "засліпив розум тих, що не вірять". (2 Коринтян 4:4). Через вплив сатани насильство пронизує сучасне суспільство.

Сьогодні ми бачимо насильство вдома, серед сусідів, у школах, церквах, на роботі, навіть серед незнайомих людей, не кажучи вже про насильницькі конфлікти між народами. Все це суперечить вченню Ісуса. Він відкидав насильство і особисте застосування сили для вирішення суперечок. Наприклад, в Івана 18:10,11 Ісус виправив Петра за те, що той підняв меча на слугу первосвященника, в результаті чого той був поранений. Він сказав Петрові: "Вклади меча твого в піхви".

Ми більше ніколи не чуємо про те, щоб учні застосовували силу чи насильство в служінні Господу. Ісус міг покликати на служіння "дванадцять легіонів ангелів", але не зробив цього. (Матвія 26:53). Він не бажав використовувати божественну силу для свого особистого благополуччя. Ісус ніколи не молився про визволення від неприємностей, але з радістю

переносив їх як частину своєї жертви. Послідовники Христа повинні чинити так само. "Нехай буде у вас такий розум, як і в Христі Ісусі". Филип'ян 2:5

Нове ставлення до ворогів

Наш Господь також проповідував про нове ставлення до ворогів. "Кажу вам: любіть ворогів ваших, благословляйте тих, що проклинають вас, благословляйте тих, що ненавидять вас, і моліться за тих, що кривдять вас і гонять". (Мт. 5:44). Ми можемо спочатку сказати, що це високий стандарт для життя, і ми будемо праві. Цей тип любові виходить далеко за межі любові до ближнього. Кажуть, що легко любити тих, хто нас любить. Однак, щоб любити наших ворогів, потрібно мати серце, настільки сповнене любові, що навіть ворог не зможе викликати в нашому серці жодних злих намірів. У ньому не буде місця для актів відплати чи ненависті.

Це не означає, що ми схвалюємо зло чи несправедливість, але ми не повинні брати в них участі. Ми виступаємо проти пригноблення слабких і безпорадних. Мислення багатьох людей у сучасному світі полягає в тому, щоб виправдати заподіяння зла іншим, щоб врятувати себе. Ми

повинні "ненавидіти зло і любити добре", але ми не повинні відплачувати злом за зло іншим, навіть нашим ворогам. (Амос 5:15). Пам'ятаймо, що ті, хто грішать і роблять зло в очах Божих, отримають свою нагороду. 1 Коринтян 3:8

Принципи життя

Наш Господь Ісус навчав принципам життя, які характеризуються співчуттям, лагідністю, милосердям, чистотою і миротворчістю. "Блаженні ті, що плачуть... Блаженні лагідні... Блаженні милосердні... Блаженні чисті серцем... Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться". (Мт. 5:4-9). Ці слова Господь промовив у своїй Нагірній проповіді, щоб наставити своїх учнів і, в свою чергу, нас. Він хоче, щоб ми були милосердними і співчутливими. Він хоче, щоб ми співчували тим, хто опинився у важких обставинах, практикували лагідність і стриманість, були милосердними до інших, мали чисті серця, позбавлені гніву і злоби, і завжди були миротворцями. Ми не завжди зможемо робити ці речі досконало, але ми хочемо мати досконалі і чисті наміри. Божий народ має бути корисним. "Отже, як маємо можливість, чинімо добро всім людям", а не приєднуємося до настроїв цього світу, що воює. Галатам 6:10

Чистота серця по відношенню до Бога проявляється в намаганні жити мирно і сприяти миру в інших. Апостол Павло писав: "Скільки в вас є, стільки й живіть миром з усіма людьми". (Римлянам 12:18). Це особливо необхідно в цей час, в якому ми зараз живемо, навіть якщо мир не відповідає нам взаємністю.

Вороги праведності люблять "темряву, а не світло, бо їхні вчинки злі". (Івана 3:19). Господь шукає не таких, а тих, хто настільки вірний принципам праведності, що буде застосовувати їх навіть до своїх ворогів, коли їх переслідуватимуть. "Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас люди, і гнатимуть, і всяке лихослів'я на вас неправдиво говоритимуть за Мене. Радійте і веселіться, бо велика ваша нагорода на небесах". (Мт. 5:11,12). Апостол Петро також писав: "Коли хто страждає як християнин, нехай не соромиться, але прославляє за це Бога" (1 Петра 4:16). (1 Петра 4:16). Наш Господь дає нам особисте запевнення, коли говорить нам: "У світі ви матимете скорботу, але будьте веселі, бо Я переміг світ". Івана 16:33

Обов'язки християн

Ми повинні підкорятися людським законам, якщо вони не суперечать Божим законам. Однак, коли вони суперечать, християнин повинен нести відповідальність перед Божими законами, а не перед людськими. Зверніть увагу на застереження, які ми отримуємо з цього приводу. "Ви рід вибраний, священство царське, народ святий, народ особливий, щоб ви хвалити Того, Хто покликав вас із темряви до дивного світла Свого. ... Улюблені, благаю вас, як приходьків і мандрівників, утримуйтесь від тілесних пожадливоростей, що воюють проти душі". (1 Петра 2:9,11). "Ми повинні слухатися Бога, а не людей". Дії 5:29

Ми знаємо, що Небесний Отець вважає послух Його волі дуже важливою справою. Ми бачимо це на прикладі багатьох уроків, які стосуються ізраїльського народу. Важливим принципом, якого навчив нас Ісус, є наступний: "Віддавайте, отже, кесареви - кесареві, а Боже - Богові". (Матвія 22:21). Далі нам сказано: "Коріться кожній людській постанові заради Господа". (1 Петра 2:13). "Отже, віддавайте всім належне: данину - даниною, звичай - звичаєм, ... честь - честю" (Римлянам 13:13). (Римлянам 13:7). Всі ці

принципи застосовуються, за винятком випадків, коли наша вихована совість і Божі закони будуть порушені.

Небесний Отець влаштовує все в цьому неспокійному світі згідно зі Своїми планами і цілями. Особливо Він дивиться на те, як ми живемо згідно з вченням, яке відкрив нам Його дорогий Син. Вогненні бурі теперішнього часу "випробовують діло кожного, яке воно є". (1 Коринтян 3:13). Вони виявляють тип нашого характеру, який ми розвинули протягом нашого життя. Наша віра повинна будуватися на дорогоцінних Божих обітницях, які зображені як "золото, срібло, дорогоцінне каміння". Ми не повинні будувати неправильно з інших матеріалів, які не витримують цього випробування вогнем. Апостол говорить нам, що все, що побудоване за людськими теоріями, методами і традиціями, зображеними як "дерево, сіно, стерня", буде зруйноване. вірші 10-15

Небесний Отець дозволяє всім народам обманювати себе, думаючи, що вони можуть вирішити всі світові проблеми. Ми бачили, що мир ніколи не був довготривалим; нові конфлікти виникають раптово. Ці події Бог допустив для того, щоб приготувати світ людства до свого Царства вічного миру, яким буде правити його

Син, Христос Ісус, "Князь миру" (Ісаія 9:6). (Ісаія 9:6,7). "Нехай прийде Царство Твоє. Нехай буде воля Твоя на землі", - вчив нас молитися Ісус. Матвія 6:10

Заключні думки

У старозавітному досвіді Ізраїлю Бог дозволяв вести війни, щоб досягти певних цілей, пов'язаних з первісними обітницями, які були дані Аврааму, Ісааку та Якову. Більшість цих конфліктів стосувалися землі, яка була обіцяна багато століть тому народу Ізраїлю, але яка була окупована язичницькими і нечестивими народами. Такі війни і конфлікти були санкціоновані Богом, а не людьми чи земними урядами.

На противагу цьому, в Новому Завіті, колишній досвід Ізраїлю послужив своїй меті, наскільки це було потрібно Богові. Ця мета полягала в тому, щоб уроки, які вони засвоїли через цей важкий досвід, послужили "вчителем", який приведе їх до Христа, Князя миру. Галатам 3:24

Ісус відкидав поняття насильства і війни. Він навчав своїм прикладом і через встановлення заповіді "любити Господа, Бога твого, всім серцем твоїм" і "любити ближнього твого, як самого себе"

(Матвія 22:37,37,38). (Матвія 22:37,39). Це нове ставлення до наших ворогів відкидає застосування сили, насильства і вбивства. Тому Павло говорить нам: "Поводьтеся в мирі з усіма людьми і в святості, без якої ніхто не побачить Господа". Євреїв 12:14

Незабаром сповниться наше вступне слово з Писання: "Він припиняє війни аж до кінця землі, Він ламає лук і перекує спис, Він спалює колісницю в огні". (Псалми 46:9). Боже Слово дає подальші обіцянки: "Насильства більше не буде чути на землі твоїй, марнотратства й руйнації в межах твоїх, а мури твої називатимеш спасінням, а брами твої - похвалою". (Ісаї 60:18). Всі, хто загинув внаслідок війни та інших насильницьких дій, воскреснуть з мертвих. (Івана 5:28,29). Всі люди одного дня пізнають вічний мир і отримають можливість вічно жити в гармонії на відновленій, досконалій землі. Такий славний результат стане кульмінацією відновлення "всього, що говорив Бог устами всіх святих пророків Своїх від початку світу". Дії 3:21